

*Зайцев Олександр Сергійович,
магістрант 62М-Т групи факультету
технологічної та професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Система освіти будь-якої країни пов'язана із традиціями та цінностями суспільства, його минулим. На жаль, в Україні ще й досі наявні прояви нетолерантного ставлення до особистості, авторитарної педагогіки, суб'єктно-об'єктний тип відносин учителя і учнів, відсутність турботи про утвердження самодостатності особистості здобувачів освіти. Головними недоліками традиційної системи навчання в нашій країні дослідники називають домінування пояснювально-ілюстративного типу навчання, репродуктивної діяльності учнів, авторитарний стиль керівництва, обмеженість діалогічного спілкування, перевагу фронтальної роботи і як наслідок – відсутність в учнів інтересу до навчання, цінності освіти та самоосвіти.

В умовах сьогодення вчитель перестав бути для учня єдиним джерелом інформації, тому він має стати його партнером у навчанні, допомагати формувати навички самостійної діяльності для засвоєння нових знань і способів дій. Досягнення цієї мети забезпечує застосування інноваційних методів навчання.

Термін «інновація» в перекладі з латинської мови означає «оновлення», «зміну», «нововведення», «новоутворення». У педагогічній інтерпретації термін «інновація» означає нововведення, що поліпшує хід і результати освітнього процесу. Отже, інноваційні технології – це такий набір методів та засобів поетапної реалізації нововведень, що охоплює весь процес навчання та забезпечує високий рівень освітнього процесу.

За О. М. Ворожейкіною, до інноваційних технологій навчання відносяться: інтерактивні методи навчання; проєктна технологія навчання; ігрові методи навчання; технологія концентрованого навчання; модульне навчання; індивідуально орієнтоване навчання; інтегроване навчання; проблемне навчання [1].

Активний процес виникнення нестандартних, інноваційних форм проведення уроків в закладах загальної середньої освіти мав місце в кінці 80-х - початку 90-х років. Як правило, інноваційні уроки проводяться після вивчення певної теми з метою контролю й оцінювання знань учнів. Вони відбуваються в нетрадиційних умовах. Така зміна звичної обстановки створює атмосферу свята на уроці, знімає психологічний бар'єр, що виникає на традиційних заняттях через боязнь зробити помилку. Інноваційні уроки дозволяють досягти методичних, педагогічних та психологічних цілей, зокрема, здійснити контроль навчальних досягнень учнів, забезпечити ділову атмосферу на уроці, сформувати відповідальне ставлення учнів до занять, мінімізувати участь на уроці вчителя.

Інноваційні уроки більше подобаються учням, бо мають незвичайний задум, методіку організації та проведення, характеризуються відсутністю жорсткої структури та наявністю умов для самореалізації тощо. Саме тому інноваційні уроки мають бути в методичному арсеналі кожного вчителя. Разом із тим слід враховувати, що на таких заняттях відсутній серйозний пізнавальний потенціал, наявна невисока результативність навчальної діяльності учнів. Тому інноваційні уроки не повинні переважати в загальній структурі навчання, а використовуватися дозовано, відповідно до мети навчання та змісту кожного окремого уроку.

У сучасній педагогіці існує велика кількість інноваційних уроків. Можна виділити наступні групи таких уроків:

1. Уроки у формі змагань та ігор: конкурс, естафета, турнір, дуель, КВК, кросворд, вікторина, ділова гра, рольова гра.

2. Уроки, засновані на формах, жанрах і методах роботи, відомих у суспільній практиці: винахідництво, дослідження, аналіз першоджерел, інтерв'ю, коментар, репортаж, мозкова атака, рецензія.

3. Уроки, засновані на нетрадиційній організації навчального матеріалу: урок одкровення, мудрості, урок - "дублер починає діяти".

4. Уроки, що нагадують публічні форми спілкування: аукціон, прес-конференція, бенефіс, телепередача, мітинг, телеміст, регламентована дискусія, панорама, рапорт, діалог, усний журнал, "жива газета".

5. Уроки-фантазії: урок-сюрприз, урок казка, урок кінця 21 століття, урок-подарунок від Хоттабича.

6. Уроки, засновані на імітації діяльності установ і організацій: суд, трибунал, слідство, цирк, вчена рада, патентне бюро, редакційна рада.

Отже, інноваційний урок – це заняття, що орієнтоване, головним чином, на підвищення інтересу учнів до навчання за допомогою нової форми організації їх навчальної діяльності та має нетрадиційну, гнучку, варіативну структуру. У результаті використання інноваційних уроків підвищується ефективність занять та інтерес до навчального матеріалу, формуються комунікативні навички й уміння здобувачів освіти, встановлюються емоційні контакти між учнями (розуміння, що таке діалог і його призначення, уміння жити в діалоговому середовищі); розвиваються аналітичні здібності, формується відповідальне ставлення до власних учинків, здатність критично мислити, робити обґрунтовані висновки, уміння розв'язувати проблеми й конфлікти, приймати рішення й відповідати за них; розвиваються навички планування (здатність прогнозувати й проектувати своє майбутнє).

Список використаної літератури

1. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків: Вид. група «Основа», 2011. 287 с.